Apie JAV muitus

ES-JAV derybos dėl muitų ir prekybos

Derybos dėl susitarimo tęsiasi, birželio mėn. ir liepos pirmosiomis dienomis toliau vyksta susitikimai tarp ES komisaro Maroš Šefčovič ir JAV prekybos atstovo J. Greer bei JAV prekybos sekretoriaus H. Lutnick. Kol kas abi pusės buvo paskelbusios muitų atidėjimą iki liepos 9 d.

Susitarimas su Jungtine Karalyste: sudarytas gegužės 8 d.

- nustatytas 10 proc. abipusiškumo muitas.
- Automobiliai: Jungtinei Karalystei įvesta kvota 100 tūkst. automobilių, kuriems taikomas 10 proc. muitas (vietoje 27,5 proc.), viršijus nustatytą skaičių – bus taikomas 25 proc. muitas.
- JAV gauna prieigą prie JK aviacijos ir kosmoso produktų. JK lėktuvų varikliams ir dalims bus taikomas 0 proc. tarifas. (kol kas JK yra vienintelė šalis, kuriai netaikomas 50 proc. pasaulinis muitas plienui ir aliuminiui).
- JK atveria rinkas JAV eksportui, ypač žemės ūkio produkcijai (jautiena, etanolis, kt.).
- JK įsipareigoja sumažinti netarifinius barjerus JAV, supaprastinti viešųjų pirkimų procedūras.
- Sutariama toliau derėtis dėl farmacijos – per tiekimo grandinių saugumo klausimus; dėl plieno ir aliuminio bus kuriama sąjunga ir bus deramasi toliau.
- Abi šalys įsipareigojo glaudžiai bendradarbiauti nacionalinio saugumo klausimais, susijusiais su tiekimo grandinėmis ir sektoriais, galinčiais būti tikrinamais pagal 232 straipsnį.

Susitarimo tekstas:
https://ustr.gov/sites/default/files/files/Press/fs/US%20UK%20EPD_050825_FINAL%20rev%20v2.pdf

Susitarimas su Kinija:

JAV ir Kinijos pusės viešai patvirtino sritis, dėl kurių susitarta po derybų Ženevoje ir Londone. Tačiau susitarimo tekstas nėra paskelbtas viešai. Prezidentas D. Trump viešai pasakė, kad susitarimas yra pasirašytas, o savo SocialTruth skelbė sutartus punktus:

- JAV nustato bendrą muitą Kinijos prekėms 55 proc. (tai apima 10 proc. bazinį muitą, 20 proc. papildomą muitą dėl fentanilio problemos ir 25 proc. muitą, įvestą per ankstesnį laikotarpį).
- Kinijos muitai JAV bus sumažinti iki 10 proc.
- Kinija panaikins eksporto apribojimus retiesiems žemės mineralams ir magnetams.
- Kinijos studentams bus suteikta galimybė studijuoti JAV universitetuose.

Susitarimas su Vietnamu:

Liepos 2 d. JAV prezidentas D. Trump savo socialiniame tinkle SocialTruth paskelbė apie pasiektą prekybos susitarimą su Vietnamu. Visos susitarimo detalės nėra skelbiamos. D. Trump pasidžiaugė, kad Vietnamui bus taikomi: 20 proc. muitas – visoms prekėms, kurios bus siunčiamos iš Vietnamo į JAV teritoriją (importas); 40 proc. muitas – visoms kitų šalių prekėms, kurios bus persiunčiamos (transshipping) per Vietnamą į JAV. Vietnamas taip pat suteiks visišką prieigą prie savo rinkų prekybai.

Kanada, Meksika:

- Taikomas **0 %** tarifas prekėms, atitinkančioms USMCA (JAV–Kanados–Meksikos susitarimą).
- **25 %** tarifas taikomas prekėms, kurios neatitinka USMCA reikalavimų, jei jos patenka į fentanilio ar migracijos muitų taikymo sritį.
- Energijai ir kalio trąšoms iš Kanados – taikoma išimtis ir taikomas 10 proc. muitas.

- Jei šie fentanilio/migracijos muitai būtų nutraukti, USMCA neatitinkančioms prekėms būtų taikomas bendras 12 % muitas.
- Taikomas 50 proc. plieno ir aliuminio muitas.

Birželio pabaigoje kilo sumaištis Kanadai paskelbus (mokestis buvo skelbtas dar 2020 m., tačiau tik dabar būtų pradėtas surinkinėti), kad taikys 3 proc. skaitmeninių paslaugų mokestį, kurį pajaustų didžiosios kompanijos, kaip Google ar Amazon. JAV prezidentui pagrasinus didesniais muitais Kanadai ir prekybos pokalbių nutraukimu, Kanada atsisakė/atšaukė skaitmeninių paslaugų mokestį. Kanados premjeras kalbėjo, kad tikisi susitarimo su JAV iki liepos 21 d.

Abipusiškumo muitai

- **Bendrasis 10 %** tarifas taikomas visoms šalims nuo 2025 m. balandžio 5 d., įskaitant ES.
- **Apibusiškumo** muito tarifas. Individualūs tarifai, kurie buvo numatyti taikyti nuo balandžio 9 d., sustabdyti 90 dienų laikotarpiui, t. y. iki liepos 9 d. Pagal juos, ES būtų taikytas **20 %** tarifas (įskaitant bendrąjį 10 % tarifą).

Išimtys (muitai netaikomi):

1. Plienui, aliuminiui, automobiliams ir jų dalims, kuriems jau taikomi nacionalinio saugumo pagrindu nustatyti 25 % tarifai (pagal Prekybos plėtros įstatymo 232 skyrių).
2. Variui, vaistams, puslaidininkiams ir medienos gaminiams, kuriems planuojama taikyti 232 skyrių pagrindu muitus ateityje.
3. Auksui, sidabrui ir kitiems tauriesiems metalams.
4. Prekėms, kurios įtrauktos į specialų žaliavų ir prekių, kurių JAV trūksta, sąrašą.
5. Prekėms, kurių JAV kilmės komponentai sudaro bent 20 % galutinės vertės.

Abipusiškumo muitų taikymas rusijai ir Baltarusijai: pagal 2025 04 04 JAV muitinės išaiškinimą, abipusiškumo muitai netaikomi toms valstybėms, kurioms JAV netaiko MFN statuso (be RU ir BY, dar patenka Š. Korėja ir Kuba). Šioms valstybėms automatiškai taikomi gerokai aukštesni tarifai (vidutiniškai JAV MFN tarifai siekia apie 3%, o ne MFN – apie 35%). JAV MFN statusą RU ir BY panaikino 2022 m. kovo mėn., o 2025 m., rugpjūčio mėn. dar įvedė papildomus 35% tarifus 570 tarifinių eilučių.

Sektoriniai muitai

- **Plienui ir aliuminiui** 2025-03-12 įsigaliojo 25 proc. muitas (nepriklausomai nuo kilmės šalies), bet gegužės 30 d. D. Trump paskelbė sprendimą muitus padidinti iki 50 proc., kuris įsigaliojo birželio 4 d. (muitai Jungtinei Karalystei bus taikomi pagal JAV-JK susitarimą).

Reaguodama į kovo mėn. JAV sprendimą dėl plieno ir aliuminio, Europos Komisija padėjo viešąsias konsultacijas dėl papildomų muitų įvedimo 18 mlrd. eurų vertės JAV eksportui, kartu reaktyvuojant 2018 m. įvestus atsakomuosius tarifus 6,4 mlrd. eurų vertės JAV eksportui. **[!] Atsakomieji ES muitai plienui ir aliuminiui turėjo įsigalioti balandžio 15 d. Tačiau JAV pusei laikinai sustabdžius apibusiškumo muitų įsigaliojimą, tokią pačią pauzę paskelbė ir ES. Terminas iki liepos 9 d.**

- **Automobiliai:** nuo 2025 04 03 pradėtas rinkti 25 % tarifas automobiliams, o kai kurioms automobilių dalims (pvz., varikliams, transmisijoms, elektriniams komponentams) toks pat tarifas įsigalioja 2025 05 03.
  Balandžio 29 d. JAV paskelbė, kad importuojamiems automobiliams nebus taikomi papildomi muitai už plieną ir aliuminį, kurie jau buvo apmokestinti anksčiau (pagal kitus muitus). Numatoma laikina lengvata vidaus gamintojams: JAV gamintojams, kurie surenka automobilius šalyje, suteikiama 15% lengvata importuojamoms detalėms pirmuosius metus, vėliau sumažinama iki 10%. Pagal Šiaurės Amerikos prekybos susitarimą (USMCA), Kanados ir Meksikos detalės lieka be muitų, jei atitinka susitarimo reikalavimus. Įsakas taikomas atgaline data nuo 2025 m. kovo 4 d.

Sektoriai, kuriems muitai dar nenustatyti, bet tikėtini

- Interviu ar spaudos konferencijose administracijos atstovų minimi sektoriai, kuriems gali būti taikomi/paskelbti muitai: **mediena, farmacija, varis, puslaidininkiai, kino produkcija, sunkvežimiai, optic fiber kabeliai.**

Muitai ginčijami JAV teismuose

Gegužės 28 d. buvo paskelbtas **JAV Tarptautinės prekybos teismo sprendimas** dėl Prezidento D. Trump įvestų muitų, kurių pagrindas – Tarptautinis nepaprastųjų ekonominių galių aktas (angl. International Emergency Economic Powers Act, IEEPA). Teismas konstatavo, kad Prezidento veiksmai buvo neteisėti; paskelbė šiuos muitus negaliojančiais ir įpareigojo per 10 d. juos sustabdyti.

Šis sprendimas sustabdė skelbtus 30 proc. muitus Kinijai, 25 proc. muitus kai kurioms iš Meksikos ir Kanados importuojamoms prekėms ir 10 proc. universalius muitus daugumai į Jungtines Valstijas įvežamų prekių. Tačiau jis neturėjo įtakos 25 % muitams automobiliams, automobilių dalims, plienui ar aliuminiui, kuriems buvo taikomas kitas pagrindas (Prekybos plėtros akto 232 skirsnis).

Tai buvo pirmasis rezultatas iš kelių teismams JAV pateiktų ieškinių dėl muitų įvedimo.

Dar tą pačią dieną JAV administracija pateikė apeliaciją, o gegužės 29 d. (rytojaus dieną), Apeliacinis teismas sustabdė Tarptautinės prekybos teismo sprendimo įgyvendinimą – t.y. Prezidento D. Trump įvesti **muitai paliekami galioti iki kol byla bus išnagrinėta, iki atskiro Apeliacinio teismo sprendimo**.

Net jeigu teismuose būtų pasiektas sprendimas įpareigoti atšaukti muitus, kurių pagrindu įvardijamas IEEPA aktas, JAV administracija turi dar bent kelis būdus muitams įvesti, neįtraukiant Kongreso, t.y. vienašaliu sprendimu.

Apeliacinio skundo iš Prekybos teismo į Federalinę apygardą nagrinėjimas kol kas numatytas liepos 31 d.

Naudingi šaltiniai:

Muitų „sekimo“ priemonė:

https://www.tradecompliancerесourcehub.com/2025/06/27/trump-2-0-tariff-tracker/

CIT sprendimas

https://www.cit.uscourts.gov/sites/cit/files/25-66.pdf

DC apygardos teismo sprendimas

https://storage.courtlistener.com/recap/gov.uscourts.dcd.279804/gov.uscourts.dcd.279804.35.0.pdf

CIT puslapis - https://www.cit.uscourts.gov/content/slip-opinions-2025

Apeliacinis teismas https://www.cafc.uscourts.gov/home/case-information/opinions-orders/

Apeliacinio sprendimas https://www.cafc.uscourts.gov/opinions-orders/25-1812.ORDER.5-29-2025_2522636.pdf

JAV federaliniai teismai https://www.uscourts.gov/